

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

14. An sit opinio probabilis aliquorum Doctorum asserentium posse
Parochum simplicem Sacerdotem ab Episcopo non approbatum exponere
ad confessiones suorum subditorum? Et notatur, quod Parochus non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

nes secularium, & Sacerdotum expositionem; scilicet approbationem Episcopi, & beneficium parochiale; ergo qui neutrum habuerit, confessionem audire non poterit. Voluit ergo Concilium auferre abusum plurimorum Parochorum, qui ut commodius se otio darent, exponebant quoscunque etiam idoneos, imò plerique illorum non ita vigeabant prudentia, quæ ad debitum tam grave debite peragendum requiritur; iudicavitque id reserandum Episcopis, in quibus regulariter major est prudentia, & circumspectio. Et ita hanc sententiam docent etiam novissime Villalobos in *summa tom. 1. tract. 9. diff. 49. num. 9.* Sancius in *select. disp. 48. num. 51.* Regius in *resolut. cas. 61. num. 2.* & Fagundez *præcept. 2. lib. 7. num. 42.* qui alias adducunt rationes, quas tu apud illos videbis.

3. Notandum est tamen hic, Parochum posse exponere alium Parochum ad confessiones audiendas in sua parochia. Et ita Parochi per Bullam, Jubilæum, &c. sunt eligibiles per totum mundum ad confessiones audiendas, sine approbatione Episcopi: vide Fagundez *præcept. 2. lib. 7. cap. 2. n. 35.* Filiucium *tom. 1. tract. 7. n. 257.* Suarez *tom. 4. disp. 28. sect. 4.* Toletum *lib. 3. c. 13. num. 6.* licet contrarium asserat P. Leone *tract. de offic. & potest. Confessor. tom. 2. recollect. 4. num. 79.* Sed tu tene nostram sententiam.

RESOL. XIV.

An sit opinio probabilis aliquorum Doctorum asserentium posse Parochum simplicem Sacerdotem ab Episcopo non approbatum exponere ad confessiones audiendas suorum subditorum?

Et notatur, quod Parochus non potest eligere sibi Confessorem, nisi ab Episcopo approbatum?

Et an saltem possit Parochus deputare simplicem Sacerdotem non approbatum ab Episcopo in aliquo casu, v.g. ut si nimium fatigatus sit in hebdomada sancta, vel tempore Iubilæi, in quo concurrunt plures confessiones, & approbare Sacerdotem doctum, si non sit facilis recursus ad Episcopum longè distantem?

Et an saltem possit Parochus exponere ad confessiones suorum subditorum Sacerdotem approbatum à quocumque Episcopo?

Et utrum Regulares quicumque etiam ex Societate Jesu non possint administrare Sacramentum Pœnitentiæ secularibus absque licentia Episcopi Diocœsanæ, etiam si in alia Diocœsi approbati sint? Ex part. 10. tract. 16. & Misc. 6. Ref. 75.

Alibi supra in Ref. 1. 7. 8. & magis late in Ref. 13. & infra in Ref. 23. §. Quæro quinto, & in tom. 4. tr. 4. Ref. 3. in sex primis, ejus lib.

§. 1. Non posse hoc facere ego alibi probavi contra Ledesma, & alios; nunc quæro, an saltem opinio affirmativa sit probabilis; & præter Joan. de la Cruz illam tanquam probabilem novissime admittit Leandrus de *Sacram. tom. 1. tr. 5. disp. 11. q. 56.* Et ratio, quia hoc jus Parochorum non videtur esse à Concilio sublatum, in quo solum dicitur, non obstantibus privilegiis, & quacumque consuetudine; hoc autem jus non competebat Parochis ex privilegio, aut mera consuetudine, sed ex officio, & potestate sua.

2. Verum ego puto dictam sententiam esse improbabilem, & ita illam vocant Suarez *disp. 28. sect. 4. n. 12. & 13.* Fagundez *part. 2. lib. 7. c. 2. n. 43.* Sancius in *selectis, disp. 48. n. 11.* & me citato Calpenis in *Cur. Theol. tom. 2. tr. 24. disp. 5. sect. 7. n. 64.* & Martinus de San Joseph in *Mon. Confess. tom. 1. lib. 1. tract. 24. de Pœnit. n. 5.* ubi sic ait: Del pues del decreto referido, num. 2. del Concilio Trident. no

pueden los Parocos aprobar à los simples Sacerdotes para confesar sus subditos, porque forçosamente han da tener la una de las dos aprobaciones del Concilio d del Obispo, ò la del Beneficio Paroquial. Es opinion comun, y la contraria tiene mas poco de probabilidad. Quod etiam observat Nungus *ex addit. ad 3. p. q. 8. art. 5. dub. 5.* & ideo nostram sententiam, me citato Cardinalis Lugo de *Pœnit. disp. 21. sect. 1. n. 6.* vocat omnino veram. Dicendum est itaque, quod post decretum Concilij Tridentini *sess. 23. cap. 25. de reform.* non licet Parochis delegare jurisdictionem suam Sacerdotibus non approbatis ab Episcopo, quia sine ulla exceptione requirit in omnibus Confessariis secularium approbationem Episcopi. Nec obstat Parochos ratione sui muneris habere potestatem ordinariam delegandi vices suas alteri Sacerdoti, & non constare hanc potestatem sublata illis esse à Concilio; tum quia satis intelligi potest sublata, cum in tantum momenti in generali requirit approbationem; tum præcipue, quia Tridentinum non tollit à Parochio hanc potestatem, sed in Confessariis requirit approbationem, ut conditionem requisitam ad exercendum hoc munus: unde cum Parochus non possit delegare vices suas, nec unquam delegare poterit, nisi Sacerdoti idoneo ad confessiones, nec modo poterit delegare, nisi approbato ab Episcopo, cum sine hac approbatione non sit idoneus, sicut nec sunt Doctores, Magistri, aut Licentiatii idonei Ministri confessionis sine approbatione. Imò Parochus non potest sibi Confessarium eligere, nisi ab Episcopo deputatum, sicut & alij Fideles: quia facultas sibi eligendi Confessarium est propria Prælatorum, vel eorum qui de consuetudine eam habent. Confirmo magis clarè, & evidenter nostram sententiam; quia in Tridentino universaliter dicitur, nulum esse aptum, vel posse confessiones secularium audire de cætero, nisi vel Parochum; vel approbatum ab Episcopo. Et hoc potissimum fuit inductum ad tollendum Parochorum abusum, qui ineptis suas oves committebant. Ergo non debuit manere eadem facultas, sicut antea, in Parochia: ad quid enim Concilij decretum deserviret? Certum quippe est, neque etiam antea potuisse Sacerdotem simplicem audire confessiones secularium, nisi ex commissione Parochi, vel Episcopi, vel Pontificis; si ergo nunc etiam possunt ex commissione Parochi eas audire, poterunt à fortiori ex commissione Episcopi, ac Papæ, qui est magis unus Pastor earum ovium; & per consequens nihil innovatum erit per Tridentinum. Unde ex his ego puto posse Episcopum punire Parochum, & Confessarium, si Ledesma, & aliorum opinionem ad praxim deducerent. Sed miraberis fortasse Lector, me hanc questionem pertractasse, qui tamen in aliis operibus difficilè Doctorum opiniones nota improbabilitatis inuro. At hoc feci coactus ex scriptura parum modesta cujusdam Parochi effrontis.

3. Verum ex his oritur dubium, an saltem Parochus possit deputare simplicem Sacerdotem non approbatum ab Episcopo in aliquo casu, ut si v. g. nimium fatigatus sit in hebdomada sancta, vel tempore Iubilæi, in quo concurrunt plures confessiones, approbare Sacerdotem doctum, si non sit facilis recursus ad Episcopum longè distantem. Et affirmative docent Henriquez *lib. 6. cap. 6. num. 2.* in *Glossa, litera F. & G.* cum Ludovico à Cruce in *Bulla Cruciaræ, disp. 1. cap. 2. dub. 3. num. 2.* quod probat, quia ut communitur omnes concedunt

Sup. hoc in tom. 4. tr. 4. Ref. 3. & sequenter à lin. 7. §. 1.

concedunt in materia de matrimonio, & de voto, quando difficultas est recursus ad summum Pontificem propter inopiam personæ, aut alio iusto titulo, Episcopus potest dispensare in votis & aliis reservatis Summo Pontifici; ergo similiter in proposito, quando non est facilis recursus ad Episcopum, & urget necessitas ob multitudinem confessionum, poterit Parochus idoneum Sacerdotem approbare. Deinde potest dici, quod in tali casu talis approbatio Parochi valet propter ratiabitionem, & episcopiam, quia rationabiliter credi potest, quod Episcopus, si adflet, approbaret illum, & quod ratam habiturus sit talem approbationem: unde rectè Henriquez loco supra citato ait, hanc sententiam esse probabilem, ex ratiabitione.

4. Verùm, his non obstantibus ego etiam in tali casu non concederem Parochis hanc auctoritatem; unde Trullench in *Bullam Cruciatae*, libr. 1. §. 7. capit. 1. dub. 2. num. 2. sic ait: Adverte tamen Henriquez tenere posse Parochum defatigatum tempore Paschæ, aut Iubilæi in quo concurrunt plures confessiones, approbare confessorem doctum, si non est facilis recursus ad Episcopum, quod in casu necessitatis, & non aliâ satis probabile existimat Ludovicus à Cruce, hoc autem ego in praxi admittere non audeam, videtur enim aperte repugnare dispositioni Tridentini. Ita ille, & ego.

5. Et tandem hic quero, an saltem possit Parochus exponere ad confessiones suorum subditorum Sacerdotem approbatum à quocumque Episcopo. Et affirmative nominatim contra me respondet Leandrus de *Sacram. ubi supra quest. 59.* qui citat Henricum Coninch, Ioan. de la Cruz, Candidum, & alios, quibus ego addo Amicum in *Cur. Theolog. tom. 8. disp. 1. §. sect. 3. n. 119.* ubi docet, approbatum ab uno Episcopo ceteri approbatum pro tota Ecclesia, licet fateatur posse Episcopum unius Diœcesis, ut illi suas oves committat. Ergo dum Episcopus non prohibet Sacerdotes ab aliis Episcopis approbatos, non posse absque suo novo examine in sua Diœcesi excipere confessiones, dum hoc inquam, non prohibetur, sequitur posse Parochum dictum Sacerdotem in sua Parochia ad confessiones exponere.

6. Verùm contra Leandrum, & alios non discedo à sententia negativa, quam olim docui, & hodiè puto ab illa sine temeritate non posse discedi, stante Bulla Sanctissimi Domini nostri Innocentij X. in causa Angelopolitana Iurisdictionis, sub die 9. Maij 1648. in qua responsione ad nonum dubium sic habetur, Nonò, utrum Regularis quicumque, etiam Societatis Iesu possit administrare Sacramentum Pœnitentiæ Secularibus absque licentia Episcopi Diœcesani, etiam in aliena Diœcesi approbatus sit? Respondetur, Regulares etiam Societatis Iesu in una Diœcesi ab Episcopo approbatos ad confessiones personarum secularium audiendas nequaquam posse in alia Diœcesi huiusmodi confessiones audire sine approbatione Episcopi Diœcesani. Ita ibi. Unde cessat hodiè questio superius apposita, & de qua dissenso aliqua erat inter Doctores, utrum approbatus ab uno Episcopo, esset approbatus pro omnibus Diœcesibus; nam, ut aperte patet ex supra citatis verbis Pontificis, negativè omnino respondendum est, & opinio affirmativa hodiè nullam speciem probabilitatis habere potest. Imò ego puto etiam, ante Bullam Innocentij X. dictam sententiam non fuisse probabilem, stante alio decreto Urbani VIII. anno 1628. ut bene observat

Cardinalis Lugo ubi *supr. num. 29.* Sed de his ego etiam alibi. Unde caveant in posterum Confessarij, sententiam Henriquez, Coninch, Amici, & aliorum ad praxim deducere.

in Ref. 24. §. Probatur.

RESOL. XV.

An iam Parochos possint Episcopi aliquoties examinare? Ex part. 4. tractat. 4. & Miscell. Resol. 59.

§. 1. **H**anc questionem non invenies ita facile apud Doctores, & affirmativam sententiam docet Agidius Trullench in *expof. Bullæ Cruciatae* lib. 1. §. 7. cap. 1. dub. 5. num. 3. & Joan. Sancius in *selectis disp. 50. per rotam* pro cuius explicatione suppono certum esse, posse Episcopum unum, vel alterum Parochum examinare quando defectus scientiæ adeò notus esset, quòd vel nullatenus posset celari, vel errores admissi à Parocho id ostenderent, tunc enim cum errores, vel fama publica se gerant tanquam accusatores, in Parochum jus habet Episcopus vocandi illum ad suum Tribunal, & confessionem juridicam ab eo excipiendo (hoc est, per examinationem) scientiæ quantitatem mensurandi, quam si minus sufficientem, quam oportet, habere Parochum invenerit, poterit absque dubio vel ab officio suspendere, aut illi coadjutorem designare, ut constat ex Trident. *sess. 21. cap. 6.* Verùm difficultas est, an valeat Episcopus vocare ad examen omnes Parochos generaliter, quamvis nulla præcedat infamia imperitiæ ipsorum? & ut dixi, affirmative respondet Sancius; nam potest Episcopus vocare ad examen, ut omnes concedunt, Confessarios tam seculares, quam Regulares, ut experiatur an sufficientes sint, vel non, quia fundamentum sufficientiæ mutabile & variabile est, qualis est sufficientia & boni mores, & quia leges, seu facta ab uno legislatore, seu Superiore potest successor derogare, nisi superius jus, aut legislator obstit. Propter eandem igitur rationem fas erit illi vocare ad examen Parochos universos, ut ei per experientiam innotescat, an illorum scientia sit extenuata, & boni mores mutati, cum Parochi nullo modo possint juvari jure, aut exemptione magis, quam ceteri Confessarij. Deinde non minoris esse momenti visitare Parochos in externis, quam internis, neminem credo in dubium revocare. Sed Episcopus habet jus visitandi annis singulis, ut ex Concil. Trident. *sess. 21. cap. 3.* constat, Parochorum vitam & mores; quare igitur impeditus erit illorum scientiam perquirere? Porro nisi examinentur Parochi, non posse verba Concilij plenè servari reor, ait enim Concilium debere Episcopum visitare beneficia curata, & prospicere an cura animarum rectè exercentur: at si prævio examine non posse prospicere num rectè ministræ exercentur animarum cura, arbitror. Nam animarum cura non præcipue sita est in eo quòd Parochus Sacramenta petentibus ministrat, sed etiam in eo quòd rectè ministrat; nisi perquiratur Parochorum scientia, sciri nequaquam poterit, num rectè ministrantur Sacramenta, vel non, præcipue Pœnitentiæ: igitur ut mens & Concilij verba verificentur, contentis teneri Episcopos explorare an animarum cura rectè exercentur, vel non, opus esse videtur Parochorum scientiâ per examen mensurari, & ita hæc omnia docet Sancius *loc. cit. n. 11. & 12.* ubi etiam testatur hanc opinionem in praxi his temporibus deduxisse D. Andream Pacheco Episcopum Segoviensem virum doctiss.

NTON
Opera
Tom. 1 & 2
E III